

GØNT: Julian og Cerina Gundersen kjøper grønnsaker hos sin lokale dagligvarebutikk i Oslo. (Foto: Hilde Unosen, Dagsavisen/ANB)

Nye matvaner redder klimaet

Et forskningsprosjekt om nye matvaner som trolig starter om kort tid, er planlagt å omfatte både private husholdninger og storkjøkken ved sykehjem, hotell og kafé.

Tor Sandberg

– 30 prosent av klimagassutslippene kommer fra matvarekjeden, når vi inkluderer produksjon, foredling, transport og kasting av matavfall. Det å få endret matvanene våre i forhold til de store klimautfordringene, er derfor uhyre viktig, sier prosjektleder Liv Solemdal ved Bioforsk Økologisk til Dagsavisen.

Grønne kommuner

Solemdal håper å få endelig klar-signal for forskningsprosjektet under konferansen som Grønne energikommuner (GE) holder på Gardmoen mandag og tirsdag i neste uke.

GE er et samarbeidsprosjekt mellom regjeringen og KS om å drive offensivt klimaarbeid i 21 kommuner og i Oppland fylkeskommune. Prosjektet er finansiert av regjeringen og utføres av KS. Prosjektet startet i 2007, og løper ut 2010.

Målet er at kommunene skal stå for halvparten av klimakuttene Norge har forpliktet seg til innen 2020.

Minst like god mat

Blir mer hemmelig

Nå blir det ikke lenger mulig å se hvem av statskirkens prester som også er ridderprester i Den Norske Frimurerordenen.

I mer enn 100 år har matrikkelen listet opp hvilke medlemmer fra Den norske kirke som også er ordinert som frimurerisk ridderprest i Tempelgradene. Nå er dette avsnittet avviklet.

Roger Karsten Aase brøt ut av frimurerne og skrev boka «Frimureriets hemmeligheter» etter å ha nådd niende grad. Han er kritisk til det økte hemmeligholdet.

– Mest sannsynlig har de kuttet avsnittet på grunn av boka og at de er livredde for at noen stiller spørsmål om det, sier Aase til DagenMagazinet.

Solemdal tror på stor oppslutning om et mer klimavennlig kosthold, hvis folk bare får oppskriften på hvordan de bør endre matvanene sine.

– Dette vil appellere til mange fordi dette er noe den enkelte kan ta tak i. Men for å lykkes må vi likevel greie å overbevise folk om at et endret kosthold også er positivt for den enkelte. Maten må være minst like god og helst bedre enn maten man har spist før, og heller ikke være vanskelig å lage, understreker Solemdal.

– *Hva slags endringer vil et mer klimavennlig kosthold kreve?*

– At man spiser mindre kjøtt, både fra svin, storfe og fjørfe, eller også bytter ut deler av kjøttforbruket med viltkjøtt. I tillegg bør vi spise mer kortreist og økologisk mat, norskprodusert korn i stedet for ris og mer grove grønnsaker produsert i Norge i stedet for veksthusproduserte grønnsaker. Vi skal unne oss alt det gode som finnes, gulrot, kålrot, ulike typer kål, sellerirot, rødbeter, pastinakk og persillerot, som vi bruker alt for lite av.

Slik bør du spise

Den som ønsker seg et kosthold som innebærer reduserte klimagassutslipp, kan starte med å følge anbefalingene til norske myndigheter, sier Liv Solemdal ved Bioforsk Økologisk.

– Fyll en tredel av tallerkenen med potet, pasta eller bygg, en tredel med grønnsaker og bare den siste tredelen med fisk eller kjøtt, anbefaler hun.

– Deretter kan du begynne å eksperimentere med å bytte ut kjøttet med belgvekster, slik som bønner, linser eller erter, enten ved bare å spise det, eller ved å blande belgvekstene med kjøttet. (ANB)

Han peker på at frimurere må samtykke i at de skal lide en bestials død hvis de bryter sitt løfte overfor ordenen.

– En kan sammenligne de løfter prester gir i frimureriet med ordinasjonen i Den norske kirke. Min tillit til en frimurerprest er lik null, for jeg vet nøyaktig hvor lojaliteten ligger. Jeg synes også det er helt uforståelig at en prest kan være ordinert i to religiøse samfunn, sier Aase til avisen.

Aase sier også at dersom han går til en prest i statskirken som også er prest som frimurer, vil alt han snakker med presten om gå rett til ledelsen i frimureriet. (ANB-NTB)

Vil ikke

BODØ-MOTSTAND: Helst vil professorene ha HiN for seg selv - seom en selvstendig høgskole. Aller minst ønsker man en stad, Per Arne Sundsbø, Gregory Chekin, Per Ole Nyman, Bjørn Reidar Sørensen og Per Johan Nicklasson.

Samtlige 13 profesorer ved HiN er enige; en fusjon med Bodø vil man holde seg langt unna.

Anders Horne
andersho@fremover.no

HiN-professor Dag Lukkassen har hatt samtaler med samtlige 12 andre profesorer. Så samstemte er de, at de har valgt å komme med en samlet uttalelse:

– Professorene ved HiN støtter vår rektor i denne saken, det vil si at vi ønsker at HiN skal forbli en selvstendig institusjon og at vi ikke under noen omstendigheter kan akseptere at HiN blir innlemmet i et framtidig universitet i Nordland som ikke inkluderer Universitetet i Tromsø.

Støttes av alle

Lukkassen har også inntrykk av at professorene har et samlet HiN bak seg.

– Jeg har til nå ikke hørt noen som uttaler seg positivt om en Bodø-fusjon, mener han.

En Tromsø-fusjon derimot, er noe professorene kan leve med.

Nordlandsutvalgets ønske ble tidligere denne uken kjent at var en fusjon mellom Bodø, Narvik og Nesna.

En modell som i følge kritikerne vil gjøre Narvik til en utarmet filial av et kommende universitet i Bodø.

– Slik vi ser det, har vi ikke noe naturlig samarbeid med Bodø. I Tromsø har man allerede et lite miljø. Vi ønsker jo heller å samarbeide med disse, fremfor å havne i en konkurranse-situasjon med Tromsø, mener Lukkassen.

Møte med minister tirsdag

Rektor og styreleder ved HiN er blitt innkalt til møte med forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland på tirsdag.

– Det er i den forbindelse viktig at vår rektor vet at han har hele høgskolen i ryggen når han fremfører

vår sak. Jeg kan umulig tenke meg at en SV-minister vil trumfe igjennom et tvangsekteskap med Bodø, når hun får vite omfanget av den protesterer som nå kommer til uttrykk i Narvik-miljøet, sier Lukkassen.

På egne ben

Han fremholder at Høgskolen i Narvik står stødig på egne ben.

– I løpet av svært kort tid levere vi søknad til NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) om egen rett til doktorgradsutdanning, påpeker Lukkassen - og ramser opp en rekke gode grunner til hvorfor HiN skulle få den:

– Den vitenskapelige staben som er grunnlaget for søknaden består av mer enn 20 profesorer og førsteamanuenser ansatt ved HiN. Denne staben har til sammen produsert mer enn 20 bøker og 500 publikasjoner i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter. Over 60 stu-

– Jeg har til nå ikke hørt noen som uttaler seg positivt om en Bodø-fusjon

Dag Lukkassen, professor ved HiN

til Bodø

fusjon med Bodø. Fra venstre, åtte av de 13 professorene ved HiN.: Lubomir Dechevski, Dag Lukkassen, Lars Petter Ly-

denter har tatt doktorgraden under veiledning av denne staben. Hele 14 internasjonale vitenskapelige tidsskrifter har medlemmer fra denne staben i sine redaksjoner. I tillegg har dette miljøet vært hovedarrangører av flere internasjonale konferanser, påpeker han.

- Sammenligner man merittene til fagmiljøet i Narvik med de fagmiljøer som allerede har fått inn-

vilget sine søknader om rett til egen doktorgradsutdanning, ville det være rart om ikke søknaden ble innvilget. Når det eventuelt skjer er veien til å kunne få status Vitenskapelig Høgskole like rundt hjørnet, presiserer Lukkassen,

Drukner i Bodø?

Nå frykter han at skolen vil drukne i en Bodø-fusjon.

- Sammen med resten av den vitenskapelige staben ved HiN utgjør dette en bunnsolid plattform som er best tjent med å få utvikle seg som selvstendig institusjon enn å bli overstyrt av et Bodø-universitet der teknologi lett vil drukne i konkurranse med andre fagområder, hevder Lukkassen.

TRE SLÅTT NED: En 27-åring rakk å begå tre tilfeller av legemsfornærmelser i løpet av ti minutter på rådhusplassen. (Arkivfoto)

Trippel legemsfornærmelse

I løpet av ti minutter begikk 27-åringen tre tilfeller av legemsfornærmelse midt i Narvik sentrum.

Nå er han i Ofoten tingrett dømt til 21 dager fengsel for fylleslagene som falt natt til 1. mai i fjor.

De tre fornærmede hadde vært på samme privatfest før de gikk på byen. Litt før klokka to om natta var de på vei tilbake mot Frydenlund. I det de var på vei forbi rådhuset blir den ene av de tre stoppet av tiltalte - som uten noen foranledning slår vedkommende i bakken.

Da den ene av kameratene hans forsøker å gripe inn, får han et knyttneveslag i munnen. Tredjemand i følget får et slag med flat-hånden i ansiktet.

I tingretten hevdet tiltalte at han ikke husket noe av det som hadde skjedd. Han erkjente likevel straffeskylld.

To av de fornærmede pådro seg skader. Førstemann oppsøkte legevakta med smerter i halsregionen. Lege konstaterte at strupehodet hadde forskjøvet seg litt. Fornærmede nummer to pådro seg en opphovnet og sprukket leppe.

Tingretten la til grunn at 27-åringen hadde handlet forsettlig. Han hadde drukket øl, men også tatt en sprøyte imigran mot migreanfall litt tidligere på kvelden. Han forklarte også at han tidligere

har hatt blackout etter å ha drukket.

Retten la til grunn at tiltalte manglende hukommelse enten skyldtes den selvforskyldte rusen, eller at han ikke ønsket å huske hva som hadde skjedd. Noe atypisk rus som skulle gi grunnlag for straffrihet fant ikke retten.

I skjerpene retning ble det lagt vekt på at volden ble begått helt uprovosert, og at den må karakteriseres som blind vold.

“Dette er et forhold som skaper utrygghet for mange og som har vært et økende problem de senere år”, påpeker tingretten.

Strømtrøbbel

En feil i sentralnettet førte i går ettermiddag til at det var lav spenning i strømmen mellom Millerjordnes til Skjomen i Narvik.

- Det har medført en del blink. Det er en ganske alvorlig feil, og vi kan ikke si når vi får rettet den opp, sier Nordkrafts informasjonssjef Sverre Mogstad - som uttaler seg på vegne av Narvik Energi-nett.

- Det kan føre til en del blink, og i verste fall kan strømmen gå i perioder. Vi har alle våre beste kvinner og menn på saken, avslutter Mogstad.

Endelig helg.

Mange koselige stunder for bare **172 kr** per mnd.* Bli privatabonnet!

76 95 00 00

www.fremover.no/privat

* Pris per mnd for helårsabonnetter med månedlig avtalegiro.

FREMOVER